

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Sede Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tas-17 ta' Lulju, 2024

Appell Inferjuri Numru 66/2022 LM

Mikaela Scerri (K.I. nru. 520486(M))
('l-appellata')

vs.

Martha Mizzi (K.I. nru. 53099(M))
('l-appellanta')

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mill-intimata **Martha Mizzi (K.I. nru. 53099(M))** [minn issa 'l quddiem 'l-appellanta'] minn sentenza mogħtija fis-7 ta' Novembru, 2023, [minn issa 'l quddiem 'is-sentenza appellata'] mit-Tribunal għal Talbiet Żgħar [minn issa 'l quddiem 'it-Tribunal'], li permezz tagħha

ddeċieda t-talba tar-rikorrenti **Mikaela Scerri (K.I. nru. 520486(M))** [minn issa 'l quddiem 'l-appellat'] fil-konfront tagħha kif ġej:

“...jilqa’ t-talba attriċi u konsegwentament jikkundanna lill-konvenuta tħallas l-ammont ta’ erbat elef u ħames mitt Ewro (Eur 4,500) lill-attriċi, bl-imġaxxijiet bir-rata ta’ 8% fis-sena fuq dan l-ammont dekorribbli mis-7 ta’ Marzu 2022 u li jibqa’ għaddej u jiddekorri sad-data tal-ħlas effettiv u finali. L-ispejjeż ġudizzjarji marbuta ma’ dawn il-proċeduri huma kollha a kariku tal-konvenuta.”

Fatti

2. Il-fatti tal-każ odjern jirrigwardaw il-kuntratt tax-xogħol li l-appellanta ffirmat mal-appellata fil-31 ta’ Awwissu, 2021, fejn ġie miftiehem fost affarijiet oħra li jekk tittermina l-imsemmi kuntratt fl-ewwel tliet snin, hija kienet obbligata li tirrifondi lill-imsemmija appellata l-ammont ta’ €4,500 rappreżentanti spejjeż għat-taħriġ li l-appellata tkun tat. Gara li l-appellanta fil-fatt itterminat l-impjieg tagħha fit-terminu msemmi, u għalhekk intalbet mill-appellata li tirrifondi l-ammont imsemmi.

Mertu

3. L-appellata istitwiet dawn il-proċeduri quddiem it-Tribunal permezz tal-preżentata ta’ Avviż tat-Talba fis-7 ta’ Marzu, 2022, fejn iddikjarat li:

“... it-Tribunal qiegħed jiġi mitlub umilment sabiex jikkundanna lill-intimata tħallas lir-rikorrenti s-somma ta’ erbat elef u ħames mitt Euro (€4,500) rappreżentanti rifużjoni tal-ispejjeż in kwantu taħriġ imwettaq matul l-impjieg, ai termini tal-kuntratt ta’ impjieg, prevja kull dikjarazzjoni opportuna u neċessarja, bl-ispejjeż u bl-imġaxx, inkluż l-ispejjeż tal-Mandat ta’ Sekwestru 397/2022.”

4. L-appellanta wiegbet fil-11 ta' Novembru, 2022, fejn eċċepiet is-segwenti:

*"1. Illi, m'huwiex ikkontestat li 'l-konvenuta iffirmit il-kuntratt ta' impjieg u lanqas ma huwa ikkontestat li 'l-kuntratt li għalih issir riferenza fit-talba, taħt l-intestatura ta' Termination/Notice Periods hemm miktuba l-kliem 'In addition, if the Employee terminates this agreement before the period of 3 years from the date of commencement the Employee shall re-imburse the Employer the amount of €4,500 representing the expenses for training that **was carried out by the Employer during the period of employment**';*

*2. Illi, l-kuntratt ta' impjieg 31.08.2021, kemm il-darba li l-perijodu ta' impjieg jidher li kien l-01.10.2021 fejn l-intimata kienet impjegata fil-mansjoni ta' Accounts & Administration Officer u dan mill-01.10.2021 sal-02.03.2022 b'paga annwali ta' **disat elef u sitt mitt Ewro (€9,600) qabel it-taxxa**;*

*3. Illi, mingħajr preġudizzju u subordinatament għas-suespost, kemm -il darba hi tidher li kienet impjegata ma' Mikaela Scerri, fil-fatt hi kienet tiżvolgi il-mansjoni tagħha mill-ewwel ġewwa E&L Enterprises u kienet tirrispondi lil Caroline Camilleri, direttriċi tal-kumpannija, għad-direzzjoni li kien ikollha bżonn u dan **mingħajr il-perijodu ta' taħriġ** li konswetudinalment kien isir ġewwa it-training centre tar-rikorrenti fl-Imsida;*

4. Illi, waqt li kienet qegħda tiżvolgi l-mansjoni tagħha qatt ma irċiviet ebda forma ta' taħriġ mir-rikorrenti u dan għax kien impossibbli għaliha li tattendi dawn il-korsijiet darba fil-ġimgħa stante li kienet tispicċa xogħol fil-5:00 p.m. u ċjoe fl-istess ħin li kien jibda it-taħriġ;

5. Illi, għalhekk għal-korsijiet ta' taħriġ organizzati minn Optimise, ossija Mikaela Scerri, li kienu jibdew f'tit wara it-tmiem tal-ħin tax-xogħol tagħha qatt ma setgħet tattendi għalihom u għalhekk qatt ma attendiet għal ebda kors ta' taħriġ organizzat u/jew imħallas mill-attriċi;

6. Illi, għalhekk l-attriċi qatt ma jista' jkun li batiet spejjeż għat-taħriġ tal-intimata u għaldaqstant l-intimata m'għandhiex tkun mgiegħla tħallas spejjeż skont dik il-klawsola tal-kuntratt suriferita;

7. Illi, mingħajr preġudizzju u subordinatament għas-suespost, l-ammont pretiż fil-kuntratt, barra mill-fatt li jikkostitwixxi danni pre-likwidati, jekwivali għal f'tit anqas minn nofs il-paga annwali tal-intimata u huwa absurd li t-taħriġ meħtieġ għal din il-kariga tal-intimata, dato ma non concesso li ingħata, ikun ekwivalenti għal sitt (6) xhur paga tagħha.

Għaldaqstant it-talba tar-rikorrenti għandha tigi miċhuda, bl-ispejjeż inklużi daww tal-mandat ta' sekwestru fl-istess ismijiet premissi bin-numru 397/2022 kontriha."

Is-Sentenza Appellata

5. It-Tribunal wasal għas-sentenza appellata, wara li għamel is-segwenti konsiderazzjonijiet rilevanti għal dan l-appell:

"Ikkunsidra

Illi din it-talba tirrigwada rifużjoni ta' flus ta' taħriġ waqt impjeg a bażi ta' klawnsola li tistabilixxi li jekk l-impjegata titlaq qabel il-perijodu ta' tlett snin, ikollha tħallas lura l-ammont stabbilit. Din il-klawsola tgħid:

"If the employee terminates the agreement before the period of three (3) years from the date of commencement of the employee . . . the date of commencement of the employment the employee shall reimburse the employer the amount of four thousand five hundred (4,500) representing the expenses for training that was carried out by the employer during the period of employment."

Illi min-naħa l-oħra l-intimata tinsisti illi hija qatt ma rċeviet l-ebda taħriġ u għaldaqstant m'għandiex tħallas dan l-ammont. Il-klawsola fil-kuntratt tistabilixxi illi dan l-ammont pre-likwidat jkopri taħriġ illi qed jiġi provdut mill-employer għal perijodu ta' tlett snin.

Illi m'hemmx kontestazzjoni bejn il-partijiet li din il-klawsola teżisti fil-kuntratt u li effettivament l-konvenuta iffirmit għaliha. Il-partijiet mhux jaqblu dwar il-fatt illi l-konvenuta qed tgħid illi hija ma ingħatat l-ebda taħriġ mingħand l-attriċi u għaldaqstant din il-klawsola ma tistax tidhol fis-seħħ.

Illi l-konvenuta tgħid illi kien impossibbli għaliha li tattendi għal taħriġ li kien fil-forma ta' seminars minħabba li dawn kienu jibdwew fl-istess ħin illi kienet tispicċa xogħol tagħha. Fl-istess waqt l-attriċi tikkonferma illi dan it-tip ta' taħriġ ma kienx obligatorju għaliex wara kolloxx ma setghetx tisforza lill-impjegata tmur bilfors.

Illi minn dak mistharreġ waqt il-provi, huwa ċar illi l-konvenuta ma ħadet l-ebda taħriġ mingħand l-attriċi u dan għaliex riedet hi hekk stante illi dak offrut lilha m'attendietx għalih għaliex qatt ma marret u/jew qatt ma interessat ruħha tipparteċipa b'mod online, filwaqt illi t-taħriġ hekk imsejjaħ 'on the job', ma ngħatax min-nies tal-attriċi.

Illi għaldaqstant fil-fehma ta' dan it-Tribunal, jibqa' biss il-fatt illi l-konvenuta iffirmit volontarjament għal kuntratt li kien fih din il-klawsola ċara li jekk titlaq qabel il-perijodu ta' tlett snin kellha tħallas dan l-ammont ta' Eur 4,500. Issa dan it-taħriġ ma hemm l-ebda dubju li kien offrut, kif jixhdu d-diversi emails li kienu jintbagħtu lill-konvenuta.

Illi għalhekk jirrizulta lil dan it-Tribunal, illi l-ammont ta' Eur 4,500 huwa ibbażat fuq dan it-taħriġ kontinwu, b'temi varji li jirrigwardaw ix-xogħol tal-konvenuta u li l-konvenuta kienet libera li tagħmel mingħajr l-ebda ħlas ieħor.

Illi t-Tribunal jinnota illi l-klawsola mertu ta' din il-kawża, kif jidher a fol.4 ta' l-atti, kienet tant importanti illi saħansitra kienet miktuba b'tipa iktar skura. Għaldaqstant l-konvenuta meta ifirmit il-kuntratt kienet taf għal xiex kienet qed tiffirma u qablet mingħajr ma qajjmet l-ebda dubju.

Illi t-taħriġ gie ippruvat illi kien offrut kif jidher mid-dokument ipprezentati fil-forma ta' emails (Fol 36-46) li kienu miftuħ għall-impjegati kollha. It-Tribunal huwa tal-fehma illi minbarra l-kunċett illi għal darbha il-konvenuta iffirmit il-kuntratt allura isegwi l-prinċipju ta' 'pacta sum servanda', hemm il-fatt illi l-attriċi kellha u għandha pjan ta' taħriġ għall-impjegati tagħha li kemm-il darbha l-impjegati bħal konvenuta jsegwu tali taħriġ, allura tkun qed iżżid il-valur tal-kapaċità tal-konvenuta. Issa jekk il-konvenuta għażlet li ma tattendiex jew li ma tagħmilx mezz kif tkun tista' tattendi għal dan it-taħriġ, ma jnaqqas xejn minn dak il-valur ta' taħriġ.

Illi għaldaqstant, fil-fehma ta' dan it-Tribunal, il-konvenuta, meta tat l-avviż tat-terminazzjoni tagħha mill-impjeg mal-attriċi, kienet konxja li kellha klawsola fejn riedet tħallas kumpens għal taħriġ li kien ippjanat u offrut għaliha u għal oħrajn. Dan it-Tribunal isibha diffiċli biex jaċċetta illi wara li persuna b'mod liberu u frank tiffirma kuntratt, tippretendi li klawsoli minnu li tkun kisret jew li joħolqu obbligazzjoni fuqha jitnesew jew jiħassru a favur tagħhom."

L-Appell

6. L-appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha quddiem din il-Qorti fis-27 ta' Novembru, 2023, fejn qiegħda titlobha sabiex:

"1. Thassar, tirrevoka u tikkanċella s-sentenza appellata u dana billi tilqa' l-Ewwel, it-Tieni u t-Tielet aggravju; jew alternativament

2. *Tirriforma is-sentenza appellata billi filwaqt li tikkonfermaha fejn sabet lill-appellanti doveruża tħallas id-danni skont il-kuntratt tal-impjieg, tnaqqas l-ammont tad-danni dovuti għal wieħed aktar proporzjonat bl-imgħax dekorribbli mid-data tas-sentenza appellata, ekwu u ġust, skont in-normi aċċettabbli tas-soċjetà u l-loġika ġuridika, ai termini tar-Raba' Aggravju."*

Tgħid li l-aggravji tagħha huma s-segwent: (a) it-Tribunal applika l-liġi ħażin, meta applika parti mill-klawsola minflok il-klawsola sħiħa; (b) it-Tribunal ta lok għall-arrikiment indebitu meta laqa' t-talba tal-appellata; (ċ) it-Tribunal għamel apprezzament ħażin tal-provi meta aċċetta li hija kellha tħallas €4,500 mingħajr ma ngabet l-ebda prova; (d) it-Tribunal għamel interpretazzjoni ħażina tal-fatti u applikazzjoni ħażina tal-liġi meta ordna li kellu jitħallas l-ammont kollu bl-imgħax dekorribbli mis-7 ta' Marzu, 2022, minflok id-data tas-sentenza.

7. L-appellata wiegħbet fit-28 ta' Diċembru, 2023, fejn qalet li s-sentenza appellata hija ġusta, dettaljata u korretta u għalhekk timmerita konferma.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravji rispettivi li qiegħda tressaq l-appellanta, u dan fid-dawl ta' dak li ddeċieda t-Tribunal, u meħudin ukoll in konsiderazzjoni s-sottomissjonijiet tal-appellata.

9. L-appellanta permezz tal-ewwel aggravju tagħha, issostni li t-Tribunal għamel applikazzjoni ħażina tal-liġi meta applika parti biss mill-klawsola kuntrattwali. Filwaqt li spjegat li l-appellata topera *temping agency*, l-appellanta tirrileva li hija kienet intbagħtet taħdem mill-ewwel ġurnata tax-xogħol tagħha ma' kumpannija ġewwa l-Hal Far mingħajr ma kienet ingħatat l-

ebda taħriġ mill-appellata stess jew minn terzi. Tgħid li kwalsiasi taħriġ li ngħatat kien mingħand il-prinċipal tagħha ‘tal-kumpannija li tagħha riedu s-servizzi tagħha’. Hija tiċċita l-klawsola kuntrattwali in kwistjoni, b’enfazi fuq il-kliem ***“...representing the expenses for training that was carried out by the employer during the period of employment”***, u ssostni li l-ammont reklamati kellu jirrappreżenta l-ispejjeż li tassew ġew inkorsi mill-appellata, u mhux l-ispejjeż li setgħet ipotetikament inkorriet sabiex tħarreg lil ħaddieħor. B’hekk tassew kien jithares il-prinċipju *pacta sunt servanda*. L-appellanta tikkontendi li wara kollox hija ma kellha bżonn l-ebda taħriġ, imma anki jekk kellha bżonnu, ġie ampjament ippruvat li hija ma setgħetx tattendi għat-taħriġ, u li ma kienet taħt l-ebda obbligu li tattendi għalih.

It-tieni aggravju tal-appellanta jolqot l-allegat arrikiment indebitu li ppermetta t-Tribunal meta laqa’ t-talba tal-appellata, u dan fejn il-kuntratt kellu jiġi eżegwit *in buona fede*. Tgħid li l-klawsola in kwistjoni għandha tiġi nterpretata fl-isfond tal-kuntratt sħiħ, li ma jikkontempla l-ebda obbligu jew ħtieġa għal taħriġ, u għalhekk jekk hija tkun obbligata li tħallas, dan kien ser iwassal għall-arrikiment indebitu min-naħa tal-appellata. Hija tgħaddi sabiex tiċċita dak li qalu l-Qrati fir-rigward ta’ klawsoli penali, u tissottometti li fi kwalunkwe każ l-appellata qatt ma ġibditilha l-attenzjoni għall-fatt li n-nuqqas tagħha kien ser iwassal sabiex tiġi mposta l-penali in kwistjoni.

Permezz tat-*tielet aggravju* tagħha, l-appellata tispjega li t-Tribunal għamel apprezzament ħażin tal-provi meta aċċetta t-talba għall-ħlas, mingħajr ma kkunsidra jekk tassew l-ammont mitlub kienx jirrifletti l-valur tad-dannu soffert mill-appellata. Tinsisti li skont l-*emails* ta’ din tal-aħħar, hija kienet qiegħda

toffri taħriġ bla ħlas lill-impjegati tagħha, imma hija kellha l-obbligu li tippreżenta l-aħjar prova tad-dannu allegatament u attwalment soffert minnha.

Ir-raba' aggravju tal-appellanta jirrigwarda l-allegat nuqqas tat-Tribunal li jagħmel interpretazzjoni tajba tal-fatti, u saħansitra applika ħażin il-liġi meta ordna li kellu jitħallas l-ammont pretiż bl-imgħax mid-data tas-7 ta' Marzu, 2022, minflok mid-data tas-sentenza. Tinsisti li *dato ma non concesso* li l-ammont huwa tassew dovut, dan jikkonsisti f'dejn ċivili, u għalhekk l-imgħaxijiet ma kellhomx jiddekorru mill-imsemmija data, imma mid-data tas-sentenza. L-appellanta tagħlaq billi tissottometti li mingħajr preġudizzju għal dan kollu, u subordinatament jekk ma jintlaqgħux l-aggravji tagħha, l-ammont pretiż kellu jitnaqqas għal wieħed iktar raġonevoli li jirrifletti l-gustizzja, l-ekwi-tà u l-*buon sens*, u għal dan il-għan hija tissuggerixxi li l-ammont li għandha tigi kkundannata tħallas m'għandux ikun iktar minn €500.

10. L-appellata ssostni li l-apprezzament tal-liġi u tal-fatti magħmul mit-Tribunal, ċertament ma kienx wieħed żbaljat. Tirrileva li t-Tribunal sab li l-appellanta ma kienet ħadet l-ebda taħriġ mingħand l-appellata, u ma kienx hemm kontestazzjoni dwar il-fatt li hija ma kienitx obbligata li tattendi. Tgħid li joħroġ ċar mill-kuntratt ta' impjieg u anki mill-fatti li (i) it-taħriġ kien offrut u kien disponibbli a spejjeż tal-appellata u mingħajr l-ebda ħlas min-naħa tagħha; (ii) jekk hija kienet ser tittermina l-impjieg tagħha qabel iż-żmien, kien jiskatta l-obbligu tal-ħlas. Tikkontendi li ma jirriżultax li t-taħriġ ma kienx ġie pprovdut jew li ma kienx disponibbli, anzi dan kien ġie provdut b'mod kontinwu a spejjeż tal-appellata, u kienet l-appellanta li għażlet li ma tattendix, filwaqt li llum kienet qiegħda tippretendi li tinħeles mill-obbligu tagħha tal-ħlas, bl-iskuża li

hija ma ngħatatx taħrig u lanqas kellha bżonnu. Dan filwaqt li hija kienet taf tajjeb bl-obbligu tagħha tal-ħlas jekk ma tattendiex. Dwar it-tieni aggravju tagħha, l-appellata tgħid li l-kwistjoni kienet qiegħda tiġi ssollewata l-ewwel darba fil-proċeduri odjerni fil-forma ta' eċċezzjoni, u għalhekk ma kienitx ammissibbli mingħajr l-awtorizzazzjoni espressa tal-Qorti. L-appellata tgħid ukoll, u dan mingħajr preġudizzju għas-sottomissjoni appena mfissra, li ma kien hemm l-ebda arrikkiment indebitu favur tagħha, għaliex l-ispiza kienet waħda realistika u sostanzjali. Dwar it-tieni parti tat-tieni aggravju, l-appellata tissottometti li dan huwa tentattiv dgħajjef ħafna sabiex l-appellanta teżimi ruħha mill-obbligu kuntrattwali tagħha, għaliex ma kien hemm l-ebda obbligu kuntrattwali fuqha li tinforma lill-appellanta li n-nuqqas tagħha li tattendi ma kienx ser jeħlisha mill-obbligu tal-ħlas. Barra minn hekk lanqas ma kien hemm klawnsola li teħlisha min tali obbligu. Tgħid li għalhekk dan it-tieni aggravju għandu jiġi miċħud. Dwar it-tielet aggravju li kienet qiegħda tressaq l-appellanta, l-appellata anki hawn tinsisti li l-ilment tagħha kien qiegħed jitressaq l-ewwel darba f'dawn il-proċeduri, fejn ma kienet saret l-ebda eċċezzjoni quddiem it-Tribunal dwaru. Għal dak li jirrigwarda l-mertu ta' dan it-tielet aggravju, hija tissottometti li fil-każ odjern id-danni kienu maqbula u pre-likwidati, u għalhekk ma kien hemm l-ebda ħtieġa ta' prova tagħhom. In sostenn tal-argument tagħha, l-appellata tiċċita fit-tul dak li qal it-Tribunal fid-deċiżjoni tiegħu fl-ismijiet **77 Limited vs. Melissa Scerri Seguna**, konfermata minn din il-Qorti¹, u li għaliha kienet għamlet riferiment iktar 'il fuq fir-risposta tagħha. Dwar ir-raba' aggravju, tirrileva li dan huwa maqsum f'żewġ aggravji, fejn l-appellanta qiegħda tilmenta li l-imgħaxijiet għandhom jiddekorru minn

¹ 04.05.2022, 6/2020LM.

dakinhar tas-sentenza, u anki fl-eventwalità li l-aggravji tagħha l-oħra ma jintlaqgħux, hija kienet qiegħda tinsisti li l-ammont dovut mingħandha kellu jkun ta' €500. Għal dak li jirrigwarda l-kwistjoni tal-imgħax, l-appellata tiċċita dak li ntqal mill-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha fl-ismijiet **L-Awtorità tad-Djar vs. Jean Galea Souchet**.² Tgħid li hija taqbel mal-appellanta li l-kwistjoni mhijiex waħda ta' natura kummerċjali, u proprju għalhekk l-imgħaxijiet għandhom jiddekorru mid-data tal-ewwel interpellazzjoni uffiċjali, jiġifieri mid-data tal-preżentata tal-Avviż tat-Talba. Għal dak li jirrigwarda t-talba tal-appellanta sabiex l-ammont ta' danni jiġi ridott għal €500, l-appellata tissottometti li hawnhekk ukoll hija qiegħda tressaq ilment ġdid li ma kienx sar quddiem it-Tribunal. Hija tiċċita wkoll dak li qalet il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha fl-ismijiet **Joseph John Grech vs. Simon J. Camilleri Holdings Limited**³, u tikkontendi li fil-każ odjern ma jirrizultawx l-elementi meħtieġa mil-liġi sabiex jitnaqqas l-ammont ta' danni pre-likwidati kif miftiehem bejn il-partijiet. B'hekk tgħid li anki dan l-aggravju għandu jiġi miċħud.

11. Il-Qorti tgħid li t-Tribunal ma kienx korrett fid-deċiżjoni tiegħu. Huwa kkunsidra dak li kienet qiegħda tinsisti fuqu l-appellanta, li ma kienx possibbli għaliha li tattendi għat-taħriġ in kwistjoni għaliex kien jingħata fl-istess ħin li hija kienet tispicċa mix-xogħol, u anki għaliex ma kien hemm l-ebda obbligu min-naħa tagħha li tattendi għalih. Għaraf li fil-fatt l-appellanta minn jeddha ma kienitx attendiet għall-ebda taħriġ, imma dan filwaqt li hija wkoll mingħajr l-ebda ndħil kienet iffirmit kuntratt tax-xogħol li kien jipprovdi għall-klawsola penali in kwistjoni. Għaraf ukoll li ma kienx hemm dubju li t-taħriġ kien gie offrut

² 26.06.2009.

³ 14.12.2022.

lilha matul iż-żmien li kienet taħdem, u hawnhekk il-Qorti tixtieq taċċenna dwar il-fatt li tali taħriġ kien gie offrut lill-appellanta mingħajr l-ebda obbligu fil-kuntratt tax-xogħol tagħha, li tattendi għalih.

12. It-Tribunal osserva li l-klawsola msemmija kellha tant importanza li kienet inkitbet b'tipa iktar skura fil-kuntratt tax-xogħol, u għalhekk fil-fehma tiegħu l-appellanta kienet taf x'kienet qiegħda tiffirma. Il-Qorti taqbel ma' din l-osservazzjoni tat-Tribunal, iżda tirrileva li l-klawsola in kwistjoni ma tagħmel l-ebda aċċenn li l-appellanta kellha ssegwi t-taħriġ offrut mill-appellanta, u fin-nuqqas hija xorta waħda kienet ser tkun marbuta li tħallas il-penali in kwistjoni.

13. It-Tribunal ikkunsidra l-applikabbiltà tal-prinċipju *pacta sunt servanda*, u li l-appellata kellha pjan ta' taħriġ għall-impjegati tagħha fejn hija b'hekk tkun żiedet mal-valur tal-kapaċità tal-appellanta, iżda jekk hija kienet għazlet li ma tattendiex jew li tagħmel mezz li tattendi, dan "*ma jnaqqas xejn minn dak il-valur ta' taħriġ*". Il-Qorti tgħid li huwa minnu li l-valur tat-taħriġ li ngħata mill-appellata baqa' l-istess, anki fejn l-appellanta għazlet li ma tattendix, iżda ċertament dan ma seta' jkollu l-ebda valur fil-konfront tagħha, jekk għazlet għar-raġunijiet tagħha li ma tattendiex, jew saħansitra ma setgħetx tattendi minhabba l-impenji tax-xogħol. Il-Qorti tagħraf li jekk tassew dan it-taħriġ kien wieħed obligatorju fuq l-appellanta b'mod li dan kien jiġġustifika kumpens, dan kellu jingħata f'hin meta hija setgħet tattendi għalih.

14. It-Tribunal sostna erronejament ukoll li meta l-appellanta tterminat l-impjieg tagħha, hija kienet taf li skont il-klawsola in kwistjoni hija kienet tenuta tħallas kumpens għat-taħriġ li kien gie ppjanat u offrut lilha u lil ħaddieħor. Kif diġà kellha l-opportunità li tgħid il-Qorti iktar 'il fuq f'din is-sentenza, m'hemm

xejn fil-kuntratt tax-xogħol li jagħti wieħed x'jifhem li l-penali kienet pagabbli wkoll fejn l-impjegata tiddeċiedi li ma tattendix, u li hija fil-fatt kienet marbuta li tattendi.

15. Għalhekk il-Qorti tgħid li l-ewwel aggravju tal-appellanta huwa ġustifikat u tilqgħu. Għaladarba dan ser iwassal sabiex il-Qorti tilqa' wkoll l-appell tagħha, ikun inutli li jiġu ttrattati l-aggravji l-oħra tagħha.

Decide

Għar-raġunijiet premessi l-Qorti tilqa' l-appell odjern, filwaqt li tħassar is-sentenza appellata, tilqa' r-raba', il-ħames u s-sitt eċċezzjoni tal-appellanta u tiċħad it-talbiet kollha tal-appellata.

L-ispejjeż taż-żewġ istanzi, huma a karigu tal-appellata.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**